

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<u>Przewodniczący</u>	<i>SSA Kazimierz Rusin</i>
Sędziowie:	<i>SA Dariusz Mazurek (spr.)</i> <i>SA Jan Sokulski</i>
Protokolant:	st.sekr.sądowy Justyna Stępień

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2012 r. na rozprawie
sprawy z powództwa **B. G., J. G. (1), K. G., R. M. (1) i P. R.**

przeciwko **(...) Spółdzielni Mieszkaniowej w M.**

o uchylenie uchwał walnego zgromadzenia

na skutek apelacji powoda J. G. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 18 stycznia 2012 r., sygn. akt I C 634/11

I. **oddala** apelację,

II. **zasądza** od powoda J. G. (1) na rzecz pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w M. kwotę 135 zł (sto trzydzieści pięć) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, powodowie B. G., J. G. (1), K. G., R. M. (2), P. R. domagali się :

- stwierdzenia nieważności sprawozdania Rady Nadzorczej za okres 2010/2011,
- stwierdzenia nieważności sprawozdania zarządu z okresu działalności 2010r.,
- uchylenia uchwał Walnego Zgromadzenia nr (...), (...), (...), (...), (...).

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu prawomocnym postanowieniem z dnia 17 października 2011r. odrzucił pozew w części dotyczącej żądania stwierdzenia nieważności sprawozdania Rady Nadzorczej za okres 2010/2011 i sprawozdania zarządu Spółdzielni z działalności za rok 2010.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2012r. żądania powodów w pozostałym zakresie oddalił i zasądził od powodów na rzecz pozwanej kwotę po 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Ponieważ wyrok zaskarżony został tylko przez powoda J. G. (1), a nie zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 maja 2012r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu odrzucił apelację J. G. w części dot. żądania uchylenia uchwał nr(...) należało ograniczyć rozważania dotyczące zasadności apelacji wniesionej przez powoda J. G. tylko co do okoliczności odnoszących się do żądania uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia nr (...) w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółdzielni za rok 2010r.

Powodowie powołując się na własne wyliczenia zawarte w uzasadnieniu pozwu twierdzili, że sprawozdanie Zarządu Spółdzielni oraz Rady Nadzorczej obarczone było błędami, które dyskwalifikują te dokumenty. Zarzucali nieprawidłowości w rozliczaniu przez Spółdzielnię opłat eksploatacyjnych, brak rozliczenia działalności inwestycyjnej i inne nieprawidłowości, które doprowadziło do powstania fałszywego materiału sprawozdawczego, którego prawidłowość została w sposób niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy potwierdzona zaskarżonymi uchwałami.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu po rozpoznaniu sprawy ustalił, że uchwała nr (...) dotyczyła przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółdzielni za rok obrachunkowy od 01 stycznia 2010 do 31 grudnia 2011. Na sprawozdanie składał się bilans, rachunek zysków i strat w wersji porównawczej, rachunek przepływów pieniężnych sporządzony metodą pośrednią i zestawienie zmian w kapitale własnym. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu szczegółowo wskazał nieprawidłowości jakie według powodów miały wpływ na sporządzenie przez Spółdzielnię dokumentów sprawozdawczych zawierających w ocenie powodów błędy merytoryczne i faktyczne.

Następnie Sąd Okręgowy wskazując na zasadę kontradyktoryjności obowiązującą w polskim procesie cywilnym i stwierdzając brak właściwej inicjatywy dowodowej ze strony powodów ocenił, że twierdzenia powodów w omawianym zakresie nie dały się pozytywnie zweryfikować. Ustalił i ocenił na podstawie dowodów zaoferowanych przez pozwaną Spółdzielnię, że sprawozdanie finansowe Spółdzielni za rok 2010 opracowane zostało przez Zarząd zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości i wskazań Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Sprawozdanie opracowane zostało w sposób rzetelny, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami statutu. Powodowie nie wykazali, aby elementy sprawozdania jak zestawienie zmian w kapitale własnym, bilans, rachunek zysków i strat i rachunek przepływów pieniężnych zawierały błędne lub nieprawdziwe dane. Dlatego w ocenie Sądu Okręgowego nie było potrzeby dokonywania weryfikacji wyliczeń dokonanych przez powodów, co mogło nastąpić tylko poprzez opracowanie specjalistycznej opinii, a o przeprowadzenie takiego dowodu powodowie nie wnioskowali.

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu zaskarżył apelacją powód J. G. (1) zarzucając naruszenie prawa procesowego w zakresie art. 227 i 232 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy i uznanie, że powództwo wniesione przez powodów nie mogło być poddane jakiegokolwiek ocenie z uwagi na brak dowodów.

W konkluzji apelacji powód J. G. domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w M. w odpowiedzi na apelację domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia od powodów kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację powoda J. G. w zakresie w jakim nie uległa ona odrzuceniu prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 16 maja 2012r. zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Co do naruszenia przepisu art. 217 § 2 w związku z art. 227 k.p.c. należy stwierdzić, że Sąd drugiej instancji spełnia swoją funkcję merytoryczną (rozpoznawczą) - w zależności od potrzeb oraz wniosków stron - stosując (przez odesłanie zawarte w art. 391 k.p.c.) właściwe przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Art. 227 k.p.c. nie jest źródłem obowiązków ani uprawnień jurysdykcyjnych, lecz określa jedynie wolę ustawodawcy ograniczenia kręgu faktów, które mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2008 r., II UK 327/07, LEX nr 496393; z dnia 3 października 2008 r., I CSK 70/08, LEX nr 548909; z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 357/09, LEX nr 574526 i z dnia 4 listopada 2010 r., III UK 25/10, LEX nr 794799). Naruszenie tego przepisu powinno się zatem łączyć z naruszeniem art. 217 § 2 k.p.c., poprzez pominięcie określonego dowodu w wyniku wadliwej oceny, że nie jest on istotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto twierdzenie, iż art. 227 k.p.c. został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę, ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sporu, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 listopada 2008 r., II PK 47/08, LEX nr 500202 i z dnia 12 lutego 2009 r., III CSK 272/08, LEX nr 520039).

W sprawie będącej przedmiotem rozpoznania naruszenie wskazanych przepisów polegało - w cenie skarżącego - na niedopuszczeniu z urzędu dowodu z opinii biegłego celem wykazania prawdziwości twierdzeń powoda.

Sąd Apelacyjny zauważa, że Sąd Okręgowy odniósł się do tej kwestii w uzasadnieniu swojego wyroków, a nie przeprowadzenie dowodu z urzędu, pomimo takiego uprawnienia wynikającego z art. 232 k.p.c. motywował koniecznością zachowania zasady kontradiktoryjności i równowagi procesowej oraz wyjaśnieniem spornych kwestii na podstawie dokumentów zaferowanych jako dowód w sprawie przez stronę pozwaną.

Kontradiktoryjność procesu cywilnego, wymaga, by strony wskazywały dowody w celu wykazania swoich twierdzeń. Bierność strony w tym zakresie nie zobowiązuje sądu - poza wyjątkowymi przypadkami - do prowadzenia dowodów z urzędu. Z art. 232 k.p.c. wynika obowiązek stron wskazywania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy, sąd zaś jest wyjątkowo uprawniony jest do dopuszczenia innych, niewskazanych przez strony dowodów, według własnej oceny, czy zebrany w sprawie materiał dowodowy jest dostateczny do rozstrzygnięcia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997, Nr 3, poz. 29, z dnia 4 stycznia 2007 r., V CSK 377/06, OSP 2008 Nr 1, poz. 8 z glosą E. Marszałkowskiej-Krześ, z dnia 8 stycznia 2008 r., I UK 193/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 52, z dnia 15 września 2006 r., I PK 97/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 251, z dnia 8 lipca 2008 r., II UK 344/07, niepubl.). Działanie sądu z urzędu i prowadzenie dowodu nie wskazanego przez stronę, po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c., jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach oraz musi wpływać z opartej na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 r., II UKN 182/98, OSNAPiUS 1999 Nr 17, poz. 556, z dnia 4 października 2006 r., II UK 43/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 293).

W omawianej sytuacji zarzut niedopuszczenia przez Sąd I instancji z urzędu dowodu z opinii biegłego byłby uzasadniony tylko w sytuacji gdyby rozstrzygnięcie sprawy zależało od okoliczności, które można by ustalić tylko w oparciu o wiadomości specjalne.

Upewnienie do dopuszczenia dowodu z urzędu może przekształcić się w obowiązek wówczas, gdy przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (biegłych) jest konieczne dla wydania prawidłowego orzeczenia a jest to dowód niemożliwy do zastąpienia żadnym innym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012r. sygnatura I UK 232/11 LEX nr 1162651).

Ocena, czy określone fakty mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy zależy w pierwszej kolejności, od tego, jak sformułowana i rozumiana jest norma prawna, która w rozpatrywanej sprawie została zastosowana. Dokonane ustalenia faktyczne oceniane są w aspekcie określonego przepisu prawa materialnego, który wyznacza zakres koniecznych ustaleń faktycznych i ma rozstrzygające znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu mają wpływ na treść orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2011 r., I CSK 237/10, nie publ.). W aspekcie żądania powodów uchylenia uchwały zatwierdzającej sprawozdanie finansowe

Spółdzielni powodów obciążał dowód wykazania, że dokumenty składające się na to sprawozdanie w postaci bilansu, rachunku zysków i strat w wersji porównawczej, rachunku przepływów pieniężnych sporządzonego metodą pośrednią i zestawienie zmian w kapitale własnym są dokumentami nierzetelnymi, zawierającymi nieprawdziwe dane, sporządzonymi z naruszeniem przepisów i zasad obowiązujących dla sporządzenia tego rodzaju dokumentów. Prawdłowo zatem ocenił Sąd Okręgowy w ramach swoich kompetencji wynikających z art. 233 § 1 k.p.c., że skoro powodowie w swojej inicjatywie dowodowej ograniczyli się do własnych twierdzeń i wyliczeń, to w zderzeniu z materiałem dowodowym zaferowanym przez pozwaną Spółdzielnię w postaci dokumentów, zeznań osób sporządzających dokumenty i dokonujących ich weryfikacji należało ocenić, że nie udowodnili swoich twierdzeń. Bowiem o ile powodowie zamierzali kwestionować wiarygodność dowodów przedstawionych przez stronę pozwaną to mogli to uczynić wnioskując dopuszczenie przez Sąd dowodu z opinii specjalisty, jednak powinni to czynić na własny koszt i własne ryzyko. Bowiem zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasadą postępowania cywilnego jest jego odpłatność.

Uregulowanie art. 232 k.p.c. jest adresowane do stron, a nie do sądu. Nie ma podstaw do takiej wykładni tego przepisu, która nakładałaby na sąd obowiązek wyręczenia stron od inicjatywy dowodowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2010r. sygnatura V CSK 310/09 LEX nr 688052).

Wszystkie te rozważania prowadzi do oceny, że w rozpoznawanej sprawie nie doszło do zarzucanego przez apelującego naruszenie przepisów postępowania, a zatem apelacja powoda okazała się nieuzasadniona i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia zasada odpowiedzialności za wynik sprawy – art. 98 § 1 w związku z art. 391 k.p.c.

Na zasądzone na rzecz pozwanej koszty postępowania apelacyjnego składają się koszty zastępstwa procesowego wykonywanego przez radcę prawnego w wysokości wynikającej z § 10 w związku z § 12 ust. 1 punkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...).

(...)

R. (...)